

*Моторикін В.С. – курсант 4 курсу Морського коледжу
Херсонська державна морська академія
Науковий керівник: Адвокатова Н.О. - к.е.н., доцент
Херсонський державний аграрно-економічний університет, м. Херсон*

ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ, ПРОБЛЕМ ТА ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

Сучасні процеси розвитку національної економіки та країни в цілому нерозривно пов'язані з інноваційною діяльністю в усіх без виключення сферах функціонування держави. Потреба в постійному оновленні власної науково-технічної бази для забезпечення ефективної діяльності та відповідності новітнім світовим процесам розвитку дуже гостро стоїть перед українськими суб'єктами господарювання.

Конкурентоспроможність національної економіки визначається як ефективністю державної політики у сфері управління інноваційними процесами, так і мотивами інноваційної діяльності суб'єктів бізнесу.

Ефективність державної політики у сфері управління інноваційними процесами визначає конкурентоспроможність національної економіки. У розвинених країнах майже 90% приросту валового продукту забезпечується за рахунок упровадження нових технологій. При цьому роль держави в даному процесі значно вагоміша, ніж при регулюванні звичайної економічної діяльності [1].

Інноваційна система України переживає не найкращі часи свого становлення та розвитку, що пов'язано, перш за все з політичними подіями та постійними процесами перерозподілу влади. Постійний перерозподіл сфер впливу як міністерствами, відомствами, так і їх керівними особами не дозволяє створити дану систему як систему організаційно-економічного та інформаційного забезпечення розвитку інноваційних процесів на рівні держави, а тим паче – дати змогу даній системі розвиватися, поширюватися і ефективно працювати в ринку і на ринок України. Ринок інновацій, дякуючи тому, що він «риннок», дозволяє собі формувати

свої власні тенденції розвитку, не надіючись на державну підтримку, а ще й допомагаючи державним органам забезпечувати виконання ними своїх, не зрозумілих з точки зору стратегічного менеджменту, місій, виписаних у законодавчих та виконавчих документах при їх створенні[1].

На відміну від розвинених країн, в Україні ще не створено національної інноваційної системи. Інноваційна діяльність характеризується структурною деформованістю, інституційною неповнотою, неузгодженістю та незбалансованістю технологічних, економічних і соціально ціннісних аспектів. Інноваційні процеси в Україні не набули достатніх масштабів і не стали суттєвим фактором зростання ВВП. В Україні є значний науково-технічний потенціал. За даними досліджень, проведених ООН на початку XXI ст., Україна посідала одне з перших місць у світі за кількістю наукових співробітників.

На сьогоднішній день спостерігається стабільне послаблення наукового потенціалу в Україні як у кількісному, так і в якісному плані. Так, за даними рейтингу Всесвітнього економічного форуму, внаслідок економічних та політичних негараздів Україна втратила 16 позицій за 2017-2018 рр.

Загальний рівень фінансування науки вважається однією з ключових характеристик інноваційності країни, її готовності до побудови суспільства, що базується на знаннях [3].

Законодавчо визначено, що бюджетні витрати на цивільні наукові дослідження в Україні мають становити не менше 1,7% ВВП [4]. Однак на практиці загальні витрати на наукові дослідження і розробки (з усіх джерел) в Україні за останні роки коливалися між 1 та 1,5% ВВП. Зниження фінансування наукових досліджень і розробок в останні роки зумовило відповідні тенденції динаміки кадрового потенціалу науки. Починаючи з 2000-х років втричі зменшилася чисельність працівників наукових установ і фахівців, які виконують дослідження і розробки [5].

Останнім часом в Україні з'являються урядові програми, у яких декларується перехід економіки на інноваційний шлях розвитку, державна підтримка інноваційної

діяльності; розглядається проект інноваційного кодексу України; обговорюється створення Національної венчурної компанії. Попри те, що і Український уряд, і науковці сходяться на думці, що інноваційний процес знаходиться в незадовільному стані, суттєвих зрушень у цій сфері вже протягом

багатьох років не відбувається. Проте, протягом останніх 15 років зростає використання результатів наукових досліджень вітчизняних учених у сфері інноваційної діяльності сусідніми державами, зменшуються обсяги використання можливої бази об'єктів інноваційної діяльності в Україні та знижується кількість інноваційно-активних підприємств. Зазначимо, що серед країн Європейського Союзу мінімальні показники інноваційної активності мають Португалія – 26% і Греція – 29%, але навіть ці показники удвічі вищі, ніж в Україні. А в порівнянні з країнами-лідерами, такими як Нідерланди (62%), Австрія (67%), Німеччина (69%), Данія (71%) та Ірландія (74%), цей розрив з Україною складає майже п'ять разів [6].

Шляхами розв'язання та вирішення проблем інноваційної політики в Україні могли б стати:

- 1) Створення високоефективної системи комунікацій, запровадження новітніх методів передачі та обробки інформації в усіх сферах людської діяльності, забезпечення якнайшвидшої інтеграції України в світовий інформаційний простір;
- 2) Формування загальнодержавної системи автоматизованого пошуку, збору, накопичення, аналітичної обробки, систематизації, консолідації, зберігання, розповсюдження і надання інформації в сфері науково-технологічного та інноваційного розвитку, єдиної системи обліку електронних інформаційних ресурсів держави;
- 3) Прискорене використання або впровадження нововведень;
- 4) Цілеспрямована підготовка кадрів високої кваліфікації для високотехнологічних галузей та фахівців з інноваційної діяльності;
- 5) Удосконалення системи управління інноваційними проектами і програмами;

б) Створення механізмів державного стимулювання інноваційної активності підприємств, а також здійснення інноваційного тиску на суб'єкти господарювання через введення санкцій на випуск застарілої продукції та використання неефективних ресурсо-енергоємних та екологічно небезпечних технологій [8].

Висновки. Таким чином, інноваційна система України переживає не найкращі часи свого становлення та розвитку. Це обумовлено безліччю проблем, найважливішими з яких є недостатнє фінансування науки, що значно поступається світовим стандартам, проблемами у кадровому потенціалі, значні проблеми у фінансовому секторі, пасивний торговельний баланс тощо. Шляхом розв'язання та вирішення існуючих проблем у інноваційній сфері може стати створення та розвиток національної інноваційної системи, що об'єднає представників різних сфер діяльності. Необхідною мірою для забезпечення розвитку інновацій в Україні є реформування податкової, бюджетної, грошово-кредитної, інституційної, регуляторної сфер. Важливим чинником інноваційного розвитку, що базується на інтелектуальних та інформаційних технологіях виробництва є людський капітал, тому потрібно стимулювання підвищення освітнього рівня населення, регулювати пропозицію на ринку праці, забезпечувати всебічний розвиток системи просвіти населення, професійної підготовки та перепідготовки, підвищення кваліфікації та післядипломного навчання, популяризації новітніх знань у науковій та науково-технологічній сферах тощо.

Література

1. Бондарчук Н.В. Стан та перспективи розвитку інноваційних процесів в Україні. *Вісник Дніпропетровського державного аграрного університету*. 2015. № 2. С. 205-209.

2. Місце України за Глобальним індексом конкурентоспроможності. URL: http://www.uinpei.kiev.ua/viewpage.php?page_id=492

4. Закон України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» від 11 липня 2001 р., № 2623-ІІ (зі змінами і доповненнями). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2623-14>

5. Наука та інновації. Державна служба статистики України. URL: <http://ukrstat.gov.ua>

6. Проблеми розвитку інновацій в Україні. URL: http://www.experts.in.ua/baza/analitic/index.php?ELEMENT_ID=90772

7. Перспективи інноваційного розвитку України. URL: <http://old.niss.gov.ua/Table/Zhalilo21/003.htm>

8. Стан і перспективи розвитку інноваційних процесів в Україні URL: <http://nanoinnovation.livejournal.com/2304.html>

*Петрова О.О. – к.е.н., доцент
Херсонський державний аграрно-економічний університет, м. Херсон*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИХОДУ УКРАЇНИ НА СВІТОВИЙ ФІНАНСОВИЙ РИНОК

Важливою передумовою забезпечення динамічного розвитку національної економіки України є її інтеграція у міжнародний фінансовий простір, що відповідає сучасним тенденціям глобалізації та необхідності поглиблення зовнішньоекономічних відносин країни з іншими державами світу. В першу чергу, це стосується проголошеного курсу на інтеграцію до Європейського Союзу, що має забезпечити поступову інтеграцію національної економіки до світової економічної системи, а відтак і підвищення глобальної конкурентоспроможності за умови ефективного та виваженого державного регулювання.

На сьогодні на ринку капіталу в Україні існує багато проблем. Так, недосконалість економічних методів управління ринком цінних паперів, відсутність дієвої державної політики та реальних фінансових інструментів і